

I.Sygn. akt VIII Ka 221/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący ***SSO Przemysław Wasilewski***

Protokolant Aneta Chardziejko

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Białymstoku Małgorzata Zińczuk

po rozpoznaniu w dniu 09 maja 2014 roku

sprawy M. O.

oskarżonego o czyn z art. 275 § 1 k.k.;

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 17 grudnia 2013 roku, sygnatura akt XV K 1323/13

I. Zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, iż:

A. za czyn przypisany oskarżonemu w punkcie I. części dyspozytywnej wyroku wymierza karę grzywny w wymiarze 40 (czterdzieści) stawek dziennych, przyjmując wysokość jednej stawki za równoważną kwocie 50 (pięćdziesiąt) złotych;

B. uchyla punkt II. części dyspozytywnej wyroku;

II. Zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 200,- (dwieście) złotych tytułem opłaty za obie instancje i obciąża w/w kwotą 70,- (siedemdziesiąt złotych) z tytułu pozostałych kosztów procesu za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

M. O. został oskarżony o to, że:

w nocy 26 maja 2013 r. w B.w klubie (...)dokonał przywłaszczenia paszportu seria i numer (...)stwierdzającego tożsamość obywatela (...)M. D.w ten sposób, że zażądał okazania go przez pokrzywdzonego, a kiedy pokrzywdzony podał mu paszport to zabrał mu go, czym działał na szkodę M. D.,

tj. o czyn z art. 275 § 1 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie o sygn. akt XV K 1323/13 oskarżony M. O. został uznany za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu i za to na mocy art. 275 § 1 k.k. został skazany na karę 40 (czterdziestu) stawek dziennych grzywny ustalając stawkę dzienną na kwotę 20 (dwudziestu) złotych.

Na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 2 k.k. wykonanie orzeczonej kary grzywny warunkowo zawieszono oskarżonemu na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata.

Zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwoty 80 (osiemdziesiąt) złotych tytułem opłaty i 697,25 zł (sześćset dziewięćdziesiąt siedem złotych dwadzieścia pięć groszy) tytułem pozostałych kosztów sądowych.

Na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k., art. 444 k.p.k. apelację od powyższego orzeczenia wniósł rzecznik oskarżenia, zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczonej wobec oskarżonego kary na jego niekorzyść.

Na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k., art. 438 pkt 3 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na dokonaniu przez Sąd błędnej interpretacji przesłanek określonych w art. 33 § 3 k.k., co w konsekwencji doprowadziło do ustalenia stawki dziennej grzywny w wysokości 20 złotych, w sytuacji, gdy prawidłowa ocena przesłanek umieszczonych w tym przepisie oraz sytuacji materialnej sprawcy, w szczególności jego dochodów prowadzi do wniosku, że wysokość stawki dziennej grzywny powinna być wyższa niż orzeczona w zaskarżonym wyroku;
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść polegający na przyjęciu przez Sąd I Instancji, iż postawa oskarżonego, jego właściwości warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia oraz zachowanie po popełnieniu przestępstwa pozwalają na postawienie pozytywnej prognozy kryminologicznej i zastosowanie względem niego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary grzywny, podczas gdy prawidłowa ocena przesłanek określonych w art. 69 § 2 k.k., jak również względem na cele wychowawcze i prewencyjne kary wskazują, iż pozytywna prognoza kryminologiczna względem oskarżonego nie istnieje, a zatem brak jest podstaw do warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej wobec niego kary grzywny.

Na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. art. 437 § 2 k.p.k. prokurator wniósł o:

- zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez

1. określenie wysokości jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 50 złotych
2. uchylenie wobec oskarżonego rozstrzygnięcia o warunkowym zawieszeniu orzeczonej kary grzywny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się zasadna i zasługiwała na uwzględnienie w całości.

Należy wskazać, że w świetle materiału dowodowego wina oskarżonego M. O. i okoliczności popełnienia czynu nie budzą wątpliwości. W tym zakresie Sąd I Instancji poczynił prawidłowe ustalenia, czemu dał wyraz w uzasadnieniu orzeczenia.

Odnosząc się wprost do zarzutu podnoszonego przez prokuratora należy podkreślić, iż zgodzić się należy ze skarżącym, iż Sąd I Instancji dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegającego na błędnej interpretacji przesłanek określonych w art. 33 § 3 k.k. Rację ma apelujący, iż w konsekwencji powyższe doprowadziło do ustalenia stawki dziennej grzywny w wysokości 20 złotych, w sytuacji gdy prawidłowa ocena przesłanek umieszczonych w tym przepisie oraz analiza sytuacji materialnej sprawcy, w szczególności uzyskiwanych przez niego dochodów prowadzi do wniosku, że wysokość stawki dziennej grzywny powinna być znacznie wyższa niż orzeczona w wyroku.

Należałoby zacząć od tego, że uregulowanie zawarte w art. 33 § 3 k.k. określa sposób postępowania **na drugim etapie wymiaru grzywny**, gdzie Sąd ustala kwotę jednej stawki, wyłącznie w oparciu o elementy związane z osobą sprawcy. Istotne jest zatem pięć przesłanek określania stawki dziennej grzywny, takich jak: dochody sprawcy, warunki osobiste, warunki rodzinne, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe.

Ustalając wysokość jednej stawki, sąd związany jest ustawowo określonymi granicami od **10 zł do 2000 zł**. Ze względu na okoliczność, iż najniższa liczba stawek wynosi 10, najwyższa zaś 540, wysokość grzywny wynosi od 100 zł do 1 080 000 zł (10 stawek po 10 zł; 540 stawek po 2000 zł).

Zgodnie z danymi osobopoznawczymi oskarżony M. O. z zawodu jest mechanikiem precyzyjnym, prowadzi sklep monopolowy w B. z dochodem około 5.000 zł miesięcznie, na utrzymaniu ma jedno dziecko i żonę. Mając na uwadze powyższe w ocenie Sądu Odwoławczego określenie przez Sąd I Instancji wysokości stawki dziennej grzywny na kwotę 20 złotych, zatem na prawie minimalnym poziomie jest całkowicie nieadekwatne do jego sytuacji osobistej i majątkowej.

Należy podkreślić, że istota stawkowego systemu orzekania grzywny wymaga, aby rozstrzygnięcie co do liczby stawek było całkowicie niezależne od statusu majątkowego sprawcy, **natomiast rozstrzygnięcie co do wysokości jednej stawki odwrotnie - zależne wyłącznie od tego statusu**.

Tym samym w ocenie Sądu Okręgowego Sąd I Instancji nie wziął pod uwagę statusu majątkowego sprawcy, który osiąga dosyć znaczne dochody majątkowe i aby oskarżony odczuł realnie skutki swojego czynu, wysokość jednej stawki powinna być znacznie wyższa. Wprawdzie zestawienie przepisów art. 53 § 2 k.k. oraz art. 33 § 3 k.k. wskazuje, iż „warunki osobiste sprawcy” są brane pod uwagę w obu fazach orzekania grzywny, czyli wpływają zarówno na liczbę wymierzanych stawek, jak i na ich wysokość – nie zmienia to jednocześnie tego, że w ocenie Sądu warunki osobiste sprawcy również nie przemawiają za wysokością określoną przez Sąd I Instancji stawki dziennej w niemal minimalnej wysokości.

Oskarżony M. O. wprawdzie zwrócił paszport pokrzywdzonemu, co Sąd I Instancji potraktował jako refleksję nad własnym zachowaniem, co nie zmienia jednocześnie tego, że nastąpiło to po przybyciu policji i w ocenie Sądu Okręgowego spowodowane było obawą o swoje dalsze losy i ewentualne grożące mu postępowanie karne. Co istotne oskarżony w chwili czynu znajdował się również w stanie nietrzeźwości, co również nie przemawiało na jego korzyść, a zabór paszportu obcokrajowcowi, dla którego powrót do domu byłby poważnie utrudniony, powinien być szczególnie piętnowany.

Mając zatem na uwadze powyższe należało podwyższyć oskarżonemu wysokość jednej stawki dziennej do kwoty 50 zł, przy pozostawieniu 40 stawek dziennych, której to liczby nie kwestionował prokurator.

Przechodząc do analizy zarzutu podnoszonego przez prokuratora, w którym zarzucał Sądowi I Instancji błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu pozytywnej prognozy kryminologicznej co do oskarżonego, uzasadniającej warunkowe zawieszenie wykonania kary grzywny to należy zgodzić się w całości z argumentacją skarżącego.

Przesłanki zastosowania warunkowego zawieszenia wykonania kary określa art. 69 § 1 k.k., zgodnie z którym sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary jeśli jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa.

Środki probacyjne mają co do zasady na celu poddanie próbie sprawcy, którego czyn ma charakter incydentalny i co do którego można postawić pozytywną prognozę kryminologiczną.

Sąd I instancji w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazał jedynie lakonicznie, że podsądnemu można aktualnie postawić pozytywną prognozę kryminologiczną, wskazując że jego czyn był incydem i wynikiem braku przemyślenia swojego działania, niż znacznego stopnia demoralizacji. Ponadto Sąd uznał, że 2 letni okres warunkowego zawieszenia kary grzywny będzie wystarczający do skontrolowania i zweryfikowania jego zachowania.

Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska Sądu I Instancji w powyższym zakresie. Podkreślić należy, że oskarżony M. O. był skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z 30 września 2008 r. w sprawie o sygn. III K 2028/07 za przestępstwo z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 2 k.k. oraz z art. 89 § 1 k.k.s., art. 56 § 1 k.k.s. i innych na karę

łącznie 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat oraz karę 60 stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 40 złotych (k. 56-57). Należy zaznaczyć, że wyrok ten uprawomocnił się w dniu 24 grudnia 2008 r., a zatem 5 letni okres próby rozpoczął się w dniu 24 grudnia 2008 r. i biegł do 24 grudnia 2013 r., zatem czyn objęty przedmiotowym wyrokiem został popełniony w okresie próby (w dniu 26 maja 2013 r.).

Na marginesie należy zauważyć, że od zakończenia okresu próby przez okres 6 miesięcy zatem do dnia 24 czerwca 2014 r. możliwe jest jeszcze fakultatywne zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej w stosunku do oskarżonego wskazanym powyżej wyrokiem.

Uprzednia karalność oskarżonego oraz fakt, że nie przeszedł pomyślnie okresu próby, nie pozwala postawić wobec niego pozytywnej prognozy kryminologicznej. Należy bowiem podkreślić, że oskarżony M. O. mimo ustabilizowanej sytuacji życiowej tj. pozostawania w związku małżeńskim, posiadania dziecka i prowadzenia własnej działalności gospodarczej dopuścił się poważnego czynu karalnego tj. zaboru pokrzywdzonemu paszportu.

W ocenie Sądu popełnienie przez oskarżonego czynu w okresie próby wskazuje, że jego zachowanie było wysoce naganne, a ponadto, że popełnione wcześniej przestępstwa, czy też orzeczone w stosunku do niego kary nie zmieniły jego zachowania i nie spowodowały żadnej refleksji.

Wymierzenie oskarżonemu kolejnej kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, nie jest także uzasadnione ze względu na cele zapobiegawcze i wychowawcze jakie ma spełniać wymierzona kara. Dotychczasowe zachowanie oskarżonego wskazuje na jego lekceważący stosunek do porządku prawnego. Skoro wcześniej orzeczone wobec oskarżonego kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, nie pozwoliła oskarżonemu zrozumieć swoich błędów i uniknięcia popełnienia kolejnego przestępstwa, nie można oczekiwać, że kolejna i to kara grzywny z warunkowym zawieszeniem jej wykonania będzie stanowiła dla niego wystarczającą przestrozę przed ponownym wstąpieniem na drogę przestępstwa.

Wobec braku pozytywnych przewidywań co do osoby oskarżonego, orzeczenie kary grzywny z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 2 lata jest nieracjonalne i niecelowe. Tylko kara grzywny efektywna a zatem rzeczywiście wykonana może uświadomić oskarżonemu, że popełnianie przestępstw niesie za sobą dolegliwe konsekwencje i tym samym spełnić wobec oskarżonego cele zapobiegawcze i wychowawcze.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy, na podstawie art. 437 § 1 k.p.k., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że wymierzył oskarżonemu M. O. karę grzywny w wymiarze 40 stawek dziennych, przyjmując wysokość jednej stawki za równoważną kwocie 50 zł, uchylając jednocześnie rozstrzygnięcie z punktu II części dyspozytywnej wyroku tj. (zawieszenia oskarżonemu warunkowo kary grzywny na okres próby wynoszący 2 lata).

W związku ze zmianą orzeczenia o karze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 3 ustęp 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. Nr 1983.49.223 j.t.) w zw. z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych, zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 200 złotych tytułem opłaty za obie instancje i obciążył go pozostałymi kosztami procesu za postępowanie odwoławcze na podstawie art. 635 k.p.k. w zw. z art. 627 k.p.k.

Koszty procesu w kwocie 70 złotych obejmują opłatę z tytułu kosztów poniesionych za uzyskanie informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego (art. 618 § 1 pkt 10 k.p.k.) oraz z tytułu kosztów doręczeń wezwań i innych pism (art. 618 § 1 pkt 1 k.p.k.). Opłata za kartę karną została ustalona zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie określenia wysokości opłaty za wydanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego (Dz. U. 2003 r., Nr 151, poz. 1468). Opłata za każdą kartę karną wynosi 50 złotych. Jeśli chodzi o wskazane koszty doręczeń, zostały one naliczone w oparciu o § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym (Dz. U. 2003 r., nr 108,

poz. 1026 z późn. zm.), stosownie do którego ryczałt za doręczenie wezwań i innych pism wynosi w każdej instancji w postępowaniu sądowym po 20 zł, niezależnie od liczby doręczonych pism.